

Nakladanie s chemickými látkami (dodávka, nákup, manipulácia, balenie, spracovanie) v zmysle súčasne platnej chemickej legislatívy

V súčasnosti sa chemické látky a prípravky klasifikujú, označujú a balia podľa ustanovení zákona [č. 163/2001 Z.z.](#) v znení vykonávacích predpisov (transpozícia zo smerníc 67/548/EHS pre látky a 1999/45/ES pre prípravky v znení ich zmien a doplnkov).

Podrobnosti o kritériách klasifikácie a označovania sú najmä vo výnose MH SR 2/2002 v platnom znení. Medzi posledné zmeny patria zmeny v prílohe 1:

- [Výnos MH SR 1/2009](#), ktorý mení znenie Prílohy 1 a transponuje 30. ATP smernice 67/548/EHS ([smernicu 2008/58/ES](#))
- [Výnos MH SR 5/2009](#), ktorý mení znenie Prílohy 1 a transponuje 31. ATP smernice 67/548/EHS ([smernicu 2009/2/ES](#))

Dôležité prechodné ustanovenia

- Do 1. decembra 2010 sa látky klasifikujú, označujú a balia v súlade so smernicou 67/548/EHS.
- Do 1. júna 2015 sa zmesi klasifikujú, označujú a balia v súlade so smernicou 1999/45/ES.
- Od 1. decembra 2010 do 1. júna 2015 sa látky klasifikujú v súlade so smernicou 67/548/EHS a v súlade s týmto nariadením. Označujú a balia sa v súlade s týmto nariadením.
- Látky klasifikované, označené a balené v súlade so smernicou 67/548/EHS a už uvedené na trh pred 1. decembrom 2010, nie je potrebné znova označovať a baliť v súlade s týmto nariadením, a to do 1. decembra 2012.
- Zmesi klasifikované, označené a balené v súlade so smernicou 1999/45/EHS a už uvedené na trh pred 1. júnom 2015 nie je potrebné znova označovať a baliť v súlade s týmto nariadením, a to do 1. júna 2017.
- Do 1. decembra 2011 si môže členský štát zachovať všetky existujúce a prísnejšie klasifikácie a označovania látok zaradených do časti 3 prílohy VI k tomuto nariadeniu za špeciálnych podmienok uvedených v nariadení CLP.

Usmernenia k nariadeniu CLP

Nariadenie CLP vychádza z globálne harmonizovaného systému klasifikácie a označovania chemikálií (GHS) a implementuje ustanovenia GHS do právneho systému EÚ. Usmernenia k Nariadeniu CLP obsahujú informácie o tom, ako splniť povinnosti uložené nariadením CLP.

- Dokument poskytuje usmernenie o základných zásadách a postupoch uvedených v nariadení CLP. Je určený následným užívateľom, distribútorom látok a zmesí a dovozcom a výrobcami určitých špecifických výrobkov, ktorí majú základné poznatky o súčasnom systéme klasifikácie označovania a balenia.
- Dokument vysvetľuje základné princípy klasifikácie a označovania a poskytuje detailný návod na klasifikáciu a označovanie látok a zmesí. V niektorých kapitolách (napr. pre karcinogenitu, mutagenitu a reprotoxicitu) vychádza aj z rozsiahlych skúseností pri aplikácii kritérií podľa smernice 67/548 a je určený pre expertov v tejto oblasti.

KLASIFIKÁCIA CHEMICKÝCH LÁTOK A ZMESÍ JE UVEDENÁ V KARTÁCH BEZPEČNOSTNÝCH ÚDAJOV (KBÚ)

Karta bezpečnostných údajov (KBÚ) Legislatívny rámec: Príloha II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) 1907/2006 (REACH); č.

- **Karta bezpečnostných údajov (KBÚ)** Je základným dokumentom v kontexte novej chemickej legislatívy REACH:
- musí byť k dispozícii v **štátnom jazyku krajiny**, kde sa chemická látka či zmes uvádzajú na trh.
- zabezpečuje mechanizmus prenosu vhodných bezpečnostných informácií o klasifikovaných látkach a zmesiach vrátane informácií z relevantných správ o chemickej bezpečnosti bezprostredným následným užívateľom v smere dodávateľského reťazca.
- poskytnuté informácie v KBÚ musia byť v súlade s informáciami v správe o chemickej bezpečnosti, ak sa táto správa vyžaduje.

Akéoľvek aktualizácie po registrácii musia obsahovať registračné číslo.

Karta bezpečnostných údajov sa poskytuje bezplatne v tlačenej alebo elektronickej podobe.

Na karte bezpečnostných údajov sa uvedie dátum a obsahuje:

1. identifikácia látky / zmesi a spoločnosti / podniku;

staré

2. identifikácia nebezpečenstiev;

3. zloženie/informácie o zložkách;

4. opatrenia prvej pomoci;

5. protipožiarne opatrenia;

6. opatrenia pri náhodnom úniku;

7. zaobchádzanie a skladovanie;

8. kontroly expozície/osobná ochrana;

9. fyzikálne a chemické vlastnosti;

10. stabilita a reaktivita;

11. toxikologické informácie;

nové

12. ekologické informácie;

13. podmienky zneškodňovania;

14. informácie o doprave;

15. regulačné informácie;

16. ďalšie informácie.

Etiketa podľa slovenskej legislatívy musí spĺňať požiadavky viacerých zákonov a ich vykonávacích predpisov. Základné informácie uvedené na etikete vyplývajú zo Zákona č. 163/2001 Z.z. Podľa tohto zákona etiketa musí obsahovať:

- názov nebezpečnej chemickej látky, alebo nebezpečných chemických látok obsiahnutých v prípravku,
- EC číslo – pre nebezpečné chemické látky,
- výstražné symboly a slovné označenie nebezpečenstva
- slovné označenia špecifického rizika (R-vety),
- slovné označenia pre bezpečné použitie (S-vety),
- hmotnosť alebo objem,
- obchodné meno, sídlo a telefónne číslo spoločnosti, ktorá neb. chem. látku alebo prípravok uvádza na trh.

ZMENA OZNAČOVANIA NA ETIKETÁCH

- Od 1.12.2010 vstúpili do platnosti požiadavky nariadenia EÚ o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí (CLP 1272/2008) pre označovanie tlakových nádob na čisté plyny.
- Pre zmesi budú tieto požiadavky záväzné od 1. júna 2015.
- Nariadenie **CLP - klasifikácia, označovanie a balenie je implementáciu GHS - globálne harmonizovaný systém pre klasifikáciu a označovanie chemikálií Organizácie spojených národov.**

Vzhľad etikety sa výrazne nezmení, pribudnú výstražné slová "nebezpečenstvo " alebo "výstraha", ktoré majú upozorniť na potenciálne nebezpečenstvo a nové piktogramy označujúce nebezpečenstvá.

Od 1.12.2010 budú na všetkých produktoch, ktoré sú čisté látky, vymenené etikety v súlade s nariadením CLP. Prechodné obdobie výmeny etikiet produktov, ktoré sú v obehu je stanovené do 1.12.2012. Vzhľad etikety sa výrazne nezmení, pribudnú výstražné slová "nebezpečenstvo " alebo "výstraha", ktoré majú upozorniť na potenciálne nebezpečenstvo a nové piktogramy označujúce nebezpečenstvá.

AKTUALIZÁCIA BEZPEČNOSTNÝCH LISTOV A TO V NASLEDOVNÝCH BODOCH

- Opätovná klasifikácia látky, alebo v prípade zmesi jej zložiek na základe vlastností látky alebo podľa Harmonizovaného zoznamu klasifikácie CLP.
- Na základe klasifikácie látky, alebo v prípade zmesi jej zložiek stanovenie výstražných piktogramov, H a P fráz podľa CLP/GHS.
- Kontrola existujúcej klasifikácie podľa REACH, kontrola správnosti výstražných symbolov, R- a S-viet.

OZNAČOVANIE LÁTKOK

(1) Na obale nebezpečných látok sa uvádzajú tieto údaje:

- a) názov nebezpečnej látky,
- b) obchodné meno, sídlo a telefónne číslo právnickej osoby alebo meno a priezvisko, trvalý pobyt a telefónne číslo fyzickej osoby, ktorá uvádza nebezpečnú látku na trh,
- c) výstražné symboly a slovné označenie nebezpečenstva,
- d) slovné označenia špecifického rizika,
- e) slovné označenia na bezpečné použitie,
- f) ES číslo zo zoznamu Európskeho zoznamu existujúcich komerčných chemických látok, nových chemických látok alebo polymers,
- g) hmotnosť alebo objem.

(2) Označovanie na obale látky musí mať v pomere k veľkosti obalu také rozmery a musí byť tak umiestnené, zhotovené a upravené, aby po celý čas používania obalu bolo zreteľne viditeľné. Označenie na obale, ako aj návody na používanie, prospekty a iná dokumentácia týkajúca sa látky musia byť uvedené v štátnom jazyku.

(3) Vyjadrenia „netoxická“, „nejedovatá“, „neškodná pre zdravie“, „neškodná pre životné prostredie“ alebo akékoľvek iné vyjadrenia o tom, že látka nie je nebezpečná, sa na obale alebo na označení (etikete, štítku) látok nesmú uvádzať.

- (4) Na označovaní na obaloch nebezpečných látok musia byť výstražné symboly „výbušný“, „oxidujúci“, „veľmi horľavý“, „mimoriadne horľavý“, „toxický“, „veľmi toxický“, „žieravý“, „škodlivý“, „dráždivý“ alebo „nebezpečný pre životné prostredie“.
- (5) Na obaloch nebezpečných látok určených na používanie ako laboratórne chemikálie musí byť uvedený názov nebezpečnej látky, výstražné symboly, údaje o hmotnosti alebo objeme, označenia špecifického rizika a označenia na bezpečné používanie.

BALENIE LÁTOK

- (1) Právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ môže uviesť nebezpečné látky na trh len vtedy, ak je ich obal prispôsobený tak, že pri ich používaní nemôže dôjsť k úniku látky a k ohrozeniu alebo poškodeniu zdravia ľudí alebo životného prostredia.
- (2) Nebezpečné látky sa skladujú, prepravujú a uvádzajú na trh len v dostatočne pevných a odolných obaloch vo vzťahu k hmotnosti a k fyzikálno-chemickým vlastnostiam ich obsahu zabraňujúcich ich samovoľnému unikaniu alebo rozkladaniu.
- (3) Obaly, ktoré obsahujú nebezpečné látky ponúkané alebo predávané spotrebiteľovi, nemôžu mať lákavý tvar alebo takú dekoráciu, ktorá by uvádzala spotrebiteľa do omylu alebo vzbudzovala zvedavosť detí.
- (4) Na balenie nebezpečných látok sa musia používať len také obaly, ktoré sa zreteľne odlišujú od obalov bežne používaných na potraviny,
- (5) Uzáver balenia nebezpečných látok, ktoré sa používajú jednorazovo, sa musí zabezpečiť tak, aby po jeho prvom použití bolo zrejmé jeho porušenie.
- (6) Uzáver balenia nebezpečných látok určený na opakované použitie musí byť konštruovaný tak, aby po otvorení bolo možné uzáver opäť tesne uzavrieť, aby obsah neunikal.
- (7) Obaly akéhokoľvek množstva mimoriadne horľavých látok, veľmi horľavých látok, veľmi toxických látok, toxických látok, žieravých látok a škodlivých látok určených na predaj v maloobchode alebo inak prístupných spotrebiteľovi musia byť vybavené uzáverom s tesnením tak, že pri prvom otvorení obalu sa časť uzáveru neopraviteľne poškodí. Uzávěry veľmi toxických látok, toxických látok a žieravých látok musia byť odolné proti otvoreniu deťmi a obaly musia mať hmatové upozornenie na nebezpečenstvo pre ľudí s poruchou zraku a nevidomých. Obaly mimoriadne horľavých látok, veľmi horľavých látok a škodlivých látok musia mať hmatové upozornenie na nebezpečenstvo pre ľudí s poruchou zraku a nevidomých.
- (8) Obaly obsahujúce nebezpečné látky uvádzané na trh sa musia zabezpečiť spôsobom, ktorý neumožní prístup deťom, a musia mať hmatovo rozlišovateľné varovanie pred nebezpečenstvom pre ľudí s poruchou zraku a nevidomých. Toto opatrenie sa netýka aerosólov, ktoré sú klasifikované a označené len ako mimoriadne horľavé alebo veľmi horľavé.
- (9) Obaly nebezpečných látok pri tranzitnej preprave musia zodpovedať osobitným predpisom **pre medzinárodnú prepravu.**